

THIJS GOVERDE

Supergroen

Helden en schurken
van het voedselbos

Met illustraties van Saskia Heijmans

Uitgeverij Ploegsma Amsterdam

1 Een serieuus bos

‘Ik wil een bos,’ zei ik tegen mijn ouders.

‘Als jij naar een bos wilt,’ zeiden mijn ouders, ‘dan ga je toch lekker naar een bos? Kun je best zelf. Je bent veertig.’

‘Jullie verstonden me verkeerd,’ zei ik. ‘Ik wil niet náár een bos. Ik wil een eigen bos, voor mezelf.’

‘Een eigen bos?’ vroegen ze. ‘Wat moet jij nou met een bos?’

Hutten bouwen, dacht ik. Fikkie stoken. Maar dat zei ik natuurlijk niet hardop. Grote mensen, mensen van veertig bijvoorbeeld, moeten overal een serieuze reden voor hebben. Anders telt het niet. En hutten en fikkies zijn geen serieuze redenen, dat wist ik ook wel.

‘Tja,’ zei ik.

‘Is het soms vanwege het klimaat?’ vroeg mijn moeder.

Ik knikte. ‘Bossen zijn heel goed voor het klimaat,’ zei ik.

En dat is ook echt waar, trouwens. Ons klimaat verandert doordat er te veel CO₂-gas in de lucht zit. CO₂ ontstaat als je dingen verbrandt, zoals benzine of aardgas of hout. Hoe meer CO₂ er in de lucht zit, hoe warmer het wordt op aarde. Dat weet inmiddels iedereen wel.

Nou is er gelukkig een makkelijke manier om CO₂ uit de lucht te halen, en dat is door het planten van bomen. Andere plantjes helpen ook, maar bomen zijn het best, want die leven het langst. Bomen maken hun hout van koolstof – dat is die C uit CO₂. Ze

ademen CO₂ in, houden de koolstof voor zichzelf en de O₂ die overblijft, ademen ze weer uit.

Om precies te zijn: ze houden niet álle C'tjes voor zichzelf. Een deel van de koolstof die ze inademen, komt onder de grond terecht. Daar kan het honderden jaren blijven zitten. En niet alleen bomen doen dit, ook andere planten slaan koolstof op in de grond. Onder graslanden kun je zelfs nog meer koolstof vinden dan onder bossen! Maar dat zei ik maar niet tegen mijn ouders, want ik wilde een bos. Geen grasveld.

De O₂ die overblijft is trouwens zuurstof, en zuurstof is de lucht die we nodig hebben om te leven. Dus alleen al daarom zijn bomen belangrijk: bomen zijn kampioen zuurstof-maken. Zonder bomen zou elk mens en ieder dier sterven door verstikking.

Mijn moeder knikte, want dat weet ze allemaal best en het klimaat vindt ze heel belangrijk. Mijn vader vindt dat ook, maar toch zei hij: 'Een bos is een serieuze zaak, jongen.' (Als iemand je vader is, mag hij je ook nog 'jongen' noemen als je al veertig bent.) 'Bossen kosten serieuus veel geld. Daar moet je dus ook iets serieuus mee dóén.'

Daar moet je geld mee verdienen, bedoelde hij.

'Hoe kan je nou geld verdienen aan een bos?' vroeg ik.

'Bomen omhakken, jongen. En het hout verkopen.'

'Ja... dan heb ik dus geen bos meer,' zei ik.

Daar had ik gelijk in, dat snapte mijn vader ook wel. We dachten er nog even over na. Ik las een boek over bossen. En nog een boek. En nog een half plankje boeken.

Na een paar maanden zei ik: 'Hé, nog even over dat bos... Als er notenbomen in staan, dan kan ik toch de noten verkopen? Of bramen of zo...'

'Inderdaad,' zei mijn vader. 'Dat kan. Slim bedacht!'

We gingen op zoek naar een bos met veel noten en bramen erin. Maar dat stond nergens te koop.

'Weet je wat?' zei mijn moeder. 'Je kunt ook zelf een bos máken.'

Dan koop je een oud weiland en je plant er bomen op. Makkelijk zat.'

'Notenbomen dus,' zei mijn vader.

'En fruit,' vulde ik aan. 'En groente.'

'Groente groeit niet aan bomen,' zei mijn moeder. 'Die groeit op de grond.'

Ik pakte mijn boeken erbij. In één ervan had ik duidelijk iets zien staan over bomen met groente eraan. En ja hoor: ze bestaan. Bomen met eetbare blaadjes, takjes, bloemen, peulen, vruchten...

'Vruchten zijn geen groenten, knul,' zei mijn vader. 'Vruchten zijn fruit.'

'Een tomaat is ook een vrucht,' las ik. 'Niet van een boom, maar van de tomatenplant. En een komkommer, van de komkommerplant, en een paprika komt van de...'

'Nou weten we het wel,' zei mijn vader. 'Oké, bomen met groente, jij je zin.'

'Je kunt een heel bos maken vol met groente en noten en fruit,' las ik voor. 'Een voedselbos, heet dat.'

'Nooit van gehoord,' zeiden mijn ouders.

'Het is iets nieuws,' legde ik uit. Maar nog een paar boeken later wist ik: 'O nee, toch niet, het is al iets heel ouds. Maar niet in Nederland.'

Het klonk goed, vonden we. Mijn ouders zouden proberen genoeg geld bij elkaar te krijgen. Het werd een ingewikkeld (en best wel saai) verhaal over belastingen en zo, maar het lukte.

Ikzelf ging op zoek naar een stuk grond om mijn bos op aan te leggen. Dat was een stuk minder ingewikkeld: ik moest gewoon een boer vinden die een stukje grond wilde verkopen.

Minder ingewikkeld, maar daarom nog niet makkelijk. De meeste boeren willen alleen maar méér grond. Boeren die land willen verkopen zijn behoorlijk zeldzaam, eigenlijk. En áls er eens een boer een veldje wil verkopen, dan verkoopt hij het meestal aan een buur-boer. Niet aan een betweter uit de stad, die een raar plan

heeft en een kast vol boeken en geen enkel benul van het boerenleven.

Maar na vijf jaar hadden we geluk: er was een boer die een maïsveld had waar geen maïs wilde groeien. Het was er te drassig. Sommige stukken stonden de helft van het jaar onder water. Nou, daar wilde hij wel van af. Maar geen enkele andere boer zei: 'Oooh, wat fijn, een onbruikbaar stuk moeras, dat is precies wat ik zocht!'

Het was trouwens ook niet wat ik zocht. Maar het stukje moeras was niet zo heel groot, en het veld eromheen was stevig genoeg voor bomen. En toen had ik opeens een stuk boerenland. Boerenland om een bos op te zetten, waar ik hutten kon bouwen en fikkies kon stoken. Een voedselbos, om geld mee te verdienen.

In de afgelopen vier jaar heb ik veel geleerd over voedselbossen. Een van de dingen die ik geleerd heb, is hoe langzaam dat gaat, het groeien van bomen. Op de meeste plekken komt het bos nog altijd niet hoger dan mijn knieën. Lekker bos, dan.

Ik heb al wel een paar heel goeie hutten gebouwd. En veel fikkies gestookt, natuurlijk. En ik heb ook een hoop planten leren kennen. Gemene rotplanten, maar ook lieve, vriendelijke en behulpzame planten. Inmiddels durf ik wel te zeggen: sommige van mijn beste vrienden zijn planten!

Over een paar van die vrienden (en vijanden) gaat dit boek.

